

Dr. Stadler Johanna – Péteri Attila

AZ SZTNH NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉGÉNEK FŐBB JELLEMZŐI 2012 ELSŐ FELÉBEN

MAGYARORSZÁG KÉPVISELETE A SZELLEMI TULAJDON VILÁGSZERVEZETE (WORLD INTELLECTUAL PROPERTY ORGANIZATION, WIPO) KERETÉBEN FOLYÓ NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN

A korábbi évekhez hasonlóan a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) 2012 első felében is ellátta Magyarország képviselőtét a WIPO bizottságaiban, munkacsoportjaiban és jelentősebb rendezvényein.

Februárban folytatódott a Védjegyek, Ipari Minták és Földrajzi Árujelzők Jogi Oltalmával foglalkozó Állandó Bizottság múlt évben félbeszakadt 26. ülése, illetve szintén februárban tartotta 20. ülését a Szellemi Tulajdonnal, Genetikai Forrásokkal, Hagyományos Tudással és Folklórral foglalkozó Kormányközi Bizottság is. Márciusban rendezték meg az Új Növényfajták Oltalmára létrehozott Nemzetközi Unió Adminisztratív és Jogi Bizottságának, Konzultatív Bizottságának és Tanácsának tavaszi üléseit. Áprilisban volt a Szellemi Tulajdonnal, Genetikai Forrásokkal, Hagyományos Tudással és Folklórral foglalkozó Kormányközi Bizottság 21. ülése. Májusban került megrendezésre a Szabadalmi Jogi Állandó Bizottság 18. ülése és a Szabadalmi Együttműködési Szerződés munkacsoportjának 5. ülése. Júniusban tartották a Lisszaboni Rendszer fejlesztésére létrehozott munkacsoport 5. ülését.

A nem Genfben szervezett WIPO-rendezvények közül az audiovizuális előadások védelméről szóló, Pekingben megtartott diplomáciai konferenciát és a nemzeti szellemi tulajdonvédelmi stratégiák fejlesztéséről szóló, Nagyszébenben megtartott regionális konferenciát fontos megemlíteni a hivatali részvétel tekintetében.

A Védjegyek, Ipari Minták és Földrajzi Árujelzők Jogi Oltalmával foglalkozó Állandó Bizottság (Standing Committee on the Law of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications, SCT) 26. ülése, Genf, február 1–3.

Az ülésen a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály helyettes vezetője, illetve a Nemzetközi Védjegy Osztály vezetője képviselte a hivatalt.

Az ülést a WIPO főigazgatója nyitotta meg, a levezető elnöki feladatokat az SZTNH főosztályvezető-helyettese látta el. Francis Gurry, a WIPO főigazgatója kitért arra a tanulmányra, amely a formatervezésiminta-oltalmi eljárások alakításainak harmonizálásáról szóló nemzetközi szerződésnek (*Design Law Treaty*, a továbbiakban: DLT) a fejlődő és a legkevésbé fejlett országokra gyakorolt hatását mutatná be, kiemelve, hogy az SCT egyik

legfőbb küldetésének a tanulmány elkészítésével kapcsolatos feladatok meghatározását (*terms of reference*) tekinti.

A doménnévrendszer kiterjesztésének védjegyjogi vonatkozásaival kapcsolatos fejlemények

A levezető elnök ismertette, hogy az októberi ülés alkalmával az SCT tagjai, az ott megfogalmazott aggályaikra való tekintettel, kérték a WIPO Titkárságát, hogy továbbra is tájékoztassa őket a témában várható fejleményekről. A delegációk egyetértettek az elnök összegzésével.

Az államok nevének védelme a védjegyként történő lajstromozással, valamint a védjegyként történő használattal szemben

Az ülésen az országnevek védelmére vonatkozó, három fázisból álló munkaprogram-javaslat került benyújtására. Általánosságban véve elmondható, hogy a javaslatot a tagállamok kedvezően fogadták. A hozzászólások után az elnök egy kérdőív összeállítására történő javaslattal zárta le a napirendi pontot. Az ülés második napján került sor a munkaprogram-javaslatban (*draft terms of reference*) is szereplő, az államok nevének védelmével kapcsolatos tanulmány szempontrendszer-tervezetének megvitatására. Az elnök, tekintettel a felszólalásokra, felkérte a delegációkat, hogy a következő hónapokban – elsősorban a WIPO Jogi Fórumán keresztül – jutassák el a témával kapcsolatban elérhető valamennyi adatot, információt, jogesetet a titkárság részére.

Az internetszolgáltatók felelősségével kapcsolatos információs találkozóval összefüggő elnöki munkaanyag (non-paper) megvitatása

A védjegyek és az internet témakörével összefüggő információs találkozóval kapcsolatos elnöki munkaanyagot (*non-paper*) a tagállamok delegációi általánosságban támogatták. A felszólalók közül többen kiemelték: fontos, hogy az informális találkozók az egyes földrajzi területek arányosan képviseltesék magukat. Kisebbségi módosításokat javasoltak az ülés programjával, időtartamával összefüggésben.

A DLT lehetséges hatásairól szóló tanulmány elkészítésére vonatkozó szempontok meghatározása

A DLT lehetséges hatásairól szóló tanulmány elkészítésének szempontjai kapcsán számos delegáció hangsúlyozta, hogy csak abban az esetben támogatják egy ilyen tanulmány elkészítését, ha annak alkalmazási körét pontosan meghatározzák, és nem késlelteti a formatervezésiminta-oltalmi szerződés módosításának elfogadását, valamint az SCT munkáját.

A második napon e témában két alkalommal is sor került a DLT lehetséges hatásairól szóló tanulmány elkészítésének szempontjait definiáló informális ülésre. A DLT hatásait vizsgáló tanulmány szempontrendszerét végül – az EU két pontot érintő fenntartásaival – sikerült elfogadni.

Az ülés harmadik napján az elnök ismertette, hogy az informális találkozók eredményeként elkészült a DLT lehetséges hatásairól szóló tanulmány elkészítésének szempontjait definiáló dokumentum, amelyet – miután az EU mind a két fenntartását visszavonta – az SCT is elfogadott.

Az ülés során az EU tagállamainak képviselői többször is tartottak koordinációs ülést, amelynek során jóváhagyták az EU által tett általános nyilatkozatok tartalmát, amelyek az államok nevének védelméhez, valamint a formatervezésiminta-oltalmi szerződéssel kapcsolatos hatástanulmányhoz kötődtek.

A Szellemi Tulajdonnal, Genetikai Forrásokkal, Hagyományos Tudással és Folklórral foglalkozó Kormányközi Bizottság (Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore, IGC) 20. ülése, Genf, február 14–22.

Az ülésen az SZTNH részéről az Iparjogvédelmi Jogi Osztály vezetője vett részt.

Az ülés a tagállamok és a folyamatosan bővülő megfigyelői kör részéről egyaránt – az IGC esetében megszokott módon – kiemelkedően nagyszámú képviselő részvételével zajlott. Az ülésen emellett újabb 13 nem kormányzati szervezet akkreditálására került sor.

Az ülés legnagyobb kihívását az jelentette, hogy az IGC hogyan lépjen tovább a genetikai források tárgyában napirenden lévő nagyszámú és tartalmilag erősen megosztott előkészítő irat alapján az elérendő eredményre és a mandátum értelmezésére vonatkozó politikai meg egyezés egyértelmű hiánya mellett.

A fejlődő országokat tömörítő *Like-Minded Countries* (LMC) javaslata a genetikai források *sui generis* oltalmát szabályozó konkrét rendelkezéstervezetek körében a szellemi tulajdonjogok megszerzésére irányuló bejelentésekre irányadó kötelező feltárási követelményt is tartalmaz, amely elsősorban a *Convention on Biological Diversity* (CBD) és a Nagoya Jegyzőkönyv előzetes beleegyezésre és haszonmegosztására vonatkozó rendelkezéseivel való összhang ellenőrzésére hivatott. Ezen túlmenően az IGC eddigi munkája kiterjedt a genetikai forrásokkal kapcsolatos célkitűzések és alapelvek, illetve a további munkára vonatkozó különböző opciók részletezésére is.

Az ülés elnökének javaslata az volt, hogy a korábbiakban eljáró ún. „*team of facilitators*” rövidebb plenáris vita alapján hozzon létre olyan új szöveget, amely a napirenden lévő valamennyi javaslatot magában foglalja. Az ülés elnöke hangsúlyozta, hogy a kompiláció nem tükrözne a szövegben szereplő elemekkel kapcsolatos semmilyen megegyezést, és nem lépne a korábban benyújtott javaslatok helyébe, csupán a további tárgyalások megkönnyítése érdekében egységes szerkezetbe foglalná azokat.

Az ülés során keletkezett új iratok

A fent említett kompilációs munkával megbízott „*team of facilitators*” az ülés során több ízben is egyeztetett azzal a szűk körű szövegezési csoporttal, amely a napirenden lévő, illetve

az ülés során előterjesztett javaslatok benyújtóiból állt. Az egyeztetés célja annak ellenőrzése volt, hogy a létrehozott új szöveg az eredeti javaslatok benyújtói szerint megfelelően tükrözi-e az általuk előterjesztetteket.

A plenáris vita eredményei

Az ülés legfőbb eredményét a „*team of facilitators*” gondozásában készült új dokumentum létrehozása és elfogadása jelentette. Az új szöveg az adott körülmények között jelentős előrelépésként értékelhető, hiszen a valamennyi különféle álláspontot elfogadott formában magában foglaló, egységes szerkezetű, 24 oldalas irat alapján az IGC körében folytatott tárgyalások – megfelelő politikai akarat mellett – ténylegesen felgyorsíthatóak.

Említést érdemel, hogy a megfigyelők részvételére vonatkozó tanulmány vitája kapcsán nem került sor az IGC szabályainak olyan módosítására, amelynek alapján a bennszülött és helyi közösségek képviselői a tagállamokkal egyenrangú eljárási jogokat élvezhetnének. Ez az IGC-ben akkreditált bennszülött küldöttek egy része számára elfogadhatatlannak bizonyult, aminek az ülésről történő demonstratív távozásukkal adtak kifejezést.

További munka

Mind a fejlett országokat tömörítő B csoport, mind az EU koordinációs ülései során élénken vitatott téma volt, hogy az ülésen született új tárgyalási szöveg kapcsán szükség van-e a fejlett országok részéről annak azonnali közlésére, hogy a szöveg jelenlegi állapotában nem alkalmas diplomáciai értekezlet összehívására. Tekintettel arra, hogy az IGC következő két ülése is tematikus lesz, és a napirend elvben nem vonatkozik majd a genetikai forrásokra, kérdéses volt, hogy erre a WIPO 2012. évi közgyűlése előtt mikor kerülhetne sor. Végül ezzel kapcsolatos nyilatkozat az ülésen nem hangzott el.

Az UPOV Adminisztratív és Jogi Bizottságának (CAJ) 65. ülése, az UPOV megfigyelőkre vonatkozó szabályai felülvizsgálatára alakult munkacsoport 3. ülése, az EU koordinációs ülése, az UPOV Konzultatív Bizottságának (CC) 83. ülése, valamint az UPOV Tanácsa (C) 29. rendkívüli ülése, Genf, március 29–30.

Az üléseken az SZTNH képviseletében a Szabadalmi Főosztály vezetője vett részt.

A CAJ 65. ülése

Az ülés elején a Technikai Bizottság ülésén történtek kerültek ismertetésre. Ezután áttekintették az UPOV-egyezményre vonatkozó információs anyagok fejlődését, majd az UPOV Információs Adatbázisok ügyét.

A CAJ tudomásul vette, hogy 173 új UPOV-kódot alkottak, és 12 UPOV-kódot módosítottak, így 2011 végére a kódok száma 6851 lett.

A bizottság egyetértett az UPOV-kódrendszer módosításával. Az UPOV-kódok a GENIE adatbázisban elérhetők, amely megtalálható az UPOV honlapján.

A CAJ tudomásul vette a növényfajta-oltalmi adatbázis fejlesztésére vonatkozó programot. Az adatbázis neve PLUTO-ra változik 2012-ben. A növényfajta-oltalmi adatbázis webes verziója is fejlesztés alatt áll. Szó esett az adatszolgáltatás gyakoriságáról is, mely évente hat alkalmat jelentene.

Az UPOV megfigyelőkre vonatkozó szabályainak felülvizsgálatára alakult munkacsoport 3. ülése

A munkacsoport korábbi, második ülésén fontolóra vette a „Szankciók áttekintéséről” szóló dokumentumot, és kérte az UPOV Titkárságát, hogy készítsen egy tervezetet, és alkalmazzon megfelelő intézkedéseket a szervezetek megfigyelői státuszára vonatkozólag ahol szükséges. A CC előző, 82. ülésén ezzel egyetértett.

A munkacsoport egyetértett a megfigyelői státuszt engedélyező szabály (*Granting Rules*) alábbi, javasolt módosításával:

„A CC, ahol azt szükségesnek tartja, újból áttekintheti a kormányközi és nemzetközi, nem kormányzati szervezetek megfigyelői státuszát, és megfelelő intézkedéseket alkalmazhat.”

A CC 83. ülése

Az ülésen először a tanácsnak felterjesztendő dokumentumokat tárgyalták meg a résztvevők. Ezt követően a WIPO Auditbizottságának jelentését tekintették át. Szó esett az UPOV-testületekben lévő megfigyelőkre vonatkozó szabályokról is. Ezután az UPOV-dokumentumokhoz való hozzáférésről és az információk közzétételéről szóló napirendi pontot tárgyalták, majd az UPOV nemzetközi tevékenységének fejlesztését vitatták meg.

A C 29., rendkívüli ülése

A Konzultatív Bizottság elnöke beszámolt a 83. ülésen történekről, majd elfogadták a Bizottság által készített javaslatokat. A tanács ülésén is szóba kerültek az UPOV-testületekben részt vevő megfigyelőkre vonatkozó szabályok, valamint az UPOV-dokumentumokhoz való hozzáférés és az információk közzététele.

A Szellemi Tulajdonnal, Genetikai Forrásokkal, Hagyományos Tudással és Folklórral foglalkozó Kormányközi Bizottság (Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore, IGC) 21. ülése, Genf, április 16–20.

Az ülésen az SZTNH képviselőjében az Iparjogvédelmi Jogi Osztály vezetője vett részt.

A bizottság mandátumának megfelelően az ülés tárgya a hagyományos tudásra vonatkozó rendelkezések tervezetével kapcsolatos vita folytatása volt, középpontban a tervezet elején szereplő négy kulcsfontosságú cikkel.

Az ülés elnökének javaslata az volt, hogy a hagyományos tudásra vonatkozó rendelkezések szövegének tervezetét az ülés során a korábbiakban eljáró, egy taggal kibővített „*team of facilitators*” gondozza. A plenáris vita során a cél az érdemi tárgyalás keretében az álláspontok ütköztetése, illetve lehetőség szerinti közelítése volt. A plenáris vita eredménye alapján, valamint a fejlődő országokat tömörítő „*Like-Minded Countries*” ajánlásait és az IGC előző elnökének meglátásait is figyelembe véve a „*facilitátorok*” két új szöveget hoztak létre. A hagyományos tudásra vonatkozó rendelkezések körében a „*facilitátorok*” kísérletet tettek arra, hogy az új szövegben valamennyi álláspont újszerűen rendezett módon szerepeljen: elsőként az egyetértéssel érintett pontok (*elements of convergence*), ezt követően pedig a továbbra is vitatott pontok (*elements of divergence*) feltüntetésével. Külön szöveg készült továbbá a célkitűzések és alapelvek tárgyában.

Az ülés legfőbb eredményét a „*team of facilitators*” gondozásában készült új dokumentum (*The Protection of Traditional Knowledge: Draft Articles – April 20, 2012*) létrehozása és elfogadása jelentette. Az új szöveget meglehetősen bonyolult szerkesztési és értelmezési megjegyzések kísérik, és terjedelme sem csökkent a korábbiakhoz képest. Ugyanakkor előrelépésként emelhető ki az egyetértéssel érintett szövegelemek lehetőség szerinti azonosítása. Az ülés végén elfogadásra került szöveg mind a rendelkezések, mind pedig a célkitűzések és alapelvek tárgyában készült anyagot tartalmazta.

Hasonlóan az IGC 20. üléséhez, az IGC legutóbbi ülésén is felmerült mind a B csoport, mind az EU koordinációs ülései során, és élénken vitatott téma volt, hogy a genetikai források tárgyában született új tárgyalási szöveg kapcsán szükség van-e a fejlett országok részéről annak haladéktalan közlésére, hogy a szöveg jelenlegi állapotában nem alkalmas diplomáciai értekezlet összehívására. Végül ezzel kapcsolatos nyilatkozat – az IGC 20. üléséhez hasonlóan – az IGC 21. ülésén sem hangzott el.

A fejlett országok részéről erőteljes igény mutatkozott arra, hogy az IGC következő, 22. ülésén kerüljön napirendre a közgyűlés számára benyújtandó ajánlás kérdésének – általános jellegű, mindhárom témát és a további munkát is érintő – vitája. Ennek alapján az IGC 22. ülése során a diplomáciai értekezlet összehívásának időszerűségével kapcsolatos nézetkülönbségek kiéleződése nem jelentene váratlan fordulatot.

A Szabadalmi Jogi Állandó Bizottság (Standing Committee on the Law of Patents, SCP) 18. ülése, Genf, május 21–25.

Az SZTNH részéről az Iparjogvédelmi Jogi Osztály helyettes vezetője vett részt az ülésen.

Az EU-tagállamok, a B csoport és a közép-európai és balti államok csoportja, a CEBS csoport koordinációs ülései

A dán elnökségi stáb és az EU-delegáció vezetésével megtartott koordinációs üléseken a magyar delegáció aktívan közreműködött a közös álláspont kialakításában és a hozzászólások szövegének kidolgozásában.

Megfelelően összehangolt stratégia hiányában az EU és a B csoport koordinációs ülésein nagy nehézségek árán sikerült csak közös álláspontot kialakítani. A kivételek és korlátozások kapcsán végül sikerült megállapodni abban a négy kérdésben, amelyek alapvetőek a fejlett országok számára a munka megkezdéséhez: a kutatási kivétel, a magánhasználat, a kényszerengedélyek és a farmerprivilegium. Az EU tagállamai abban állapodtak meg, hogy a kivételek és korlátozások napirendi ponttal a szabadalmak minősége, a technológiatranszferrel az ún. *Client Attorney Privilege* (CAP) állítható szembe, míg a „szabadalmak és egészség” témakör kapcsán minél tovább kell halasztani a konkrét munka megkezdését.

Informális egyeztetések az SCP jövőbeni munkájáról

Az informális egyeztetések célja a jövőbeni munka kapcsán történő megállapodás tető alá hozása volt, ami szinte lehetetlen vállalkozásnak tűnt a fejlődő országok ismert igényei miatt. Az ülészak utolsó napját felemészítő tárgyalások az elnök által előterjesztett javaslat alapján folytak, amelyhez a B csoport, az EU és a CEBS közösen, illetve a *Development Agenda Group* (DAG) és az afrikai csoport is módosítási javaslatot terjesztett elő.

A szabadalmak minőségével kapcsolatos kérdőív kapcsán hiába mutattak rá ismét a fejlett országok, hogy nem cél a hivatalok közötti rangsor felállítása. A fejlődő országok rendkívül gyanakvóan álltak a kezdeményezéshez, azt eleve elutasították, sőt, a kérdőívnek a titkárság segítségével átdolgozott, „puhább” változatát sem voltak hajlandók támogatni. Hivatkoztak ismét a Szabadalmi Együttműködési Szerződés (PCT) munkacsoportjában zajló hasonló munkára. A titkárság ennek kapcsán ismételten felhívta a figyelmet arra, hogy a PCT-munkacsoportban folyó, minőséggel kapcsolatos munka kizárólag a nemzetközi kutatási és vizsgálati jelentéseket érinti, a szabadalmak minőségével egyáltalán nem foglalkozik, tehát átfedés nincs. A DAG és az afrikai csoport végül javasolta, hogy a szabadalmak minőségével, illetve a felszólalási rendszerekkel kapcsolatos két témakört külön napirendi pont alatt tárgyalja az SCP. Ezt a B csoport, az EU és a CEBS határozottan elutasította.

A szabadalmak és egészség kérdéskör kapcsán az elnök a Markush-igénypontok kapcsán egy tanulmány elkészítését, a szabadalmi rendszereknek az életmentő gyógyszerekhez való hozzáférésre gyakorolt hatása tekintetében pedig egy, a rendelkezésre álló irodalom összegzésére irányuló munkát javasolt. A DAG és az afrikai csoport ezt nem tartotta elégségesnek, az eredeti javaslatukban előírányzott első fázis valamennyi lépését teljes egészében viszont akarták látni a szövegben. A titkárság mindhiába próbált rámutatni, hogy az általuk kért átfogó elemzés, valamint a gyógyszeradatbázis felállítása olyan költségvetési vonzatokkal jár, amelyekhez már főigazgatói jóváhagyás szükséges. Általánosságban is rámutattak, hogy a tagállamok által kért munkákat a következő ülésre gyakorlatilag lehetetlen kivitelezni. A B csoport a Markush-igénypontokra vonatkozó tanulmány helyett a WIPO–WHO–WTO háromoldalú jelentés megvitatását mint munkafázist kérte a szövegbe illeszteni. A jelentés várhatóan 2012 őszére, az SCP következő ülése előtt elkészül.

A CAP témakörében az EU és a CEBS által is támogatott, nem kötelező jellegű ajánlások elfogadásának lehetőségét a fejlődő országok kivétel nélkül elutasították, sőt a téma törlését kérték a napirendről.

A technológiatranszfer kapcsán a fejlődő országok az elnök által javasolt szeminárium megtartását korainak vélték, javasolták, hogy arról csak a tanulmány felülvizsgálatát követően szülessen döntés. Ebben a kérdésben vita nem volt.

Az informális egyeztetések végül teljes kudarccal zárultak, miután a jövőbeni munkát illetően nem sikerült megállapodásra jutni. A konszenzus hiánya elsősorban a DAG-nek és az afrikai csoportnak „köszönhető”, mivel hozzáállásukban a kompromisszumkészség leghalványabb jelét sem lehetett felfedezni.

Az audiovizuális előadások védelméről szóló diplomáciai konferencia (Diplomatic Conference on the Protection of Audiovisual Performances), Peking, június 20–26.

A diplomáciai konferencián az SZTNH részéről a jogi elnökhelyettes vett részt.

A diplomáciai konferencia előzményeihez tartozik, hogy az előadóművészeknek a hangfelvételen rögzített előadásai a WIPO 1996-ban megkötött, az előadásokról és a hangfelvételekről szóló szerződése (*WIPO Performances and Phonograms Treaty, WPPT*) alapján már nemzetközi jogi védelmet élveztek; a filmalkotásokban vagy más audiovizuális művekben rögzített előadások viszont ebből mindeddig kimaradtak. E hiány pótlására már a 2000. december 7. és 20. között Genfben megtartott diplomáciai konferencián kísérletet tettek; az az értekezlet azonban nem járt sikerrel, mivel csupán tizenkilenc cikkről állapodtak meg, a jogok átruházásával foglalkozó rendelkezés (a 12. cikk) kapcsán viszont elmaradt a megegyezés. Ez végül – több mint egy évtizedes tárgyalássorozat után – a WIPO Szerzői és Szomszédos Jogi Állandó Bizottságában és a WIPO közgyűlésében jött létre. A pekingi értekezlet összehívásával így a 2000-ben félbehagyott munkát folytathatták azzal, hogy a szerződéstervezet 30 cikkét illetően az értekezleten már nem nyitottak vitát, azokat – kisebb technikai kiigazításokat leszámítva – változatlan formában fogadták el, és csupán négy új közös nyilatkozatról (*agreed statement*) és a preambulum egy bekezdéssel való kiegészítéséről folytattak érdemi tárgyalásokat.

A magyar küldöttség a diplomáciai értekezleten a CEBS, azaz a közép-európai és balti államok regionális csoportjának szóvivőjeként (koordinátoraként) is eljár, mivel ezt a tisztséget a WIPO-ban a 2012. évben hazánk tölti be. E minőségében a magyar delegáció részt vehetett az ún. B csoport ülésein is (megfigyelőként), valamint bekapcsolódhatott az országcsoportok koordinátorai számára nyitva álló szűkebb körű, informális egyeztetésekre is. Az Európai Unió tagállamai – a Bizottság és az elnökség koordinációja mellett – szintén rendszeresen egyeztetették álláspontjukat, amit az is indokolt, hogy a megkötendő szerződés – tárgyánál fogva – az Unió és a tagállamok osztott hatáskörébe esik. A magyar küldött-

ség vezetőjét megválasztották a szakmai kérdésekért felelős főbizottság (*Main Committee I*) egyik elnökhelyettesévé.

A diplomáciai értekezlet sikerrel zárult: megkötötték az audiovizuális előadások védelméről szóló Pekingi Szerződést. A konferencia záróokmányát 122 állam és az EU, míg magát a szerződést is 48 állam írta alá, köztük 5 EU-tagállam. Hazánk az 1139/2012 (V. 10.) Korm. határozat 3. pontja alapján a szerződés aláírói közé tartozik.

A szerződés létrejöttéhez szükség volt a közös nyilatkozatok és az új preambulumbekzdés szövegében való megállapodásra, valamint arra is, hogy a záró rendelkezések technikai kiigazítása révén az EU mint kormányközi szervezet is azok közé tartozzon, amelyeknek a ratifikációja beszámít a szerződés hatálybalépéséhez megkívánt 30 ratifikációba. Az értekezleten újonnan elfogadott közös nyilatkozatok a következő témákra vonatkoznak:

- a szerződés viszonya a WPPT-hez (az 1. cikkhez kapcsolódóan);
- a szerződés viszonya a WTO TRIPS-megállapodásához (az 1. cikkhez kapcsolódóan);
- az előadóművészek fogalma (a 2. cikkhez kapcsolódóan);
- a 13. és a 15. cikk kapcsolata, azaz az előadóművészi jogok alól engedett kivételek, illetve az e jogok korlátozásainak viszonya a műszaki védelmi intézkedésekhez.

Ez utóbbi nyilatkozat tartalmaz ugyan néhány tisztázatlan, túlzottan rugalmasan értelmezhető megfogalmazást, az uniós és a magyar jogszabályok kiigazítását mindazonáltal nem fogja igényelni.

Az elfogadott szerződés szövegébe beillesztették a 2000-ben tartott diplomáciai értekezleten az egyes cikkekhez fűzött közös nyilatkozatokat is.

A szerződés preambulumba kiegészült egy új bekezdéssel, amely a WIPO fejlesztési programjának (*Development Agenda*) jelentőségét idézi fel.

A Pekingi Szerződés jelentősége túlmutat önmagán: nemcsak az audiovizuális előadások nemzetközi védelme kapcsán fennálló szabályozási hiányosságot szüntette meg, hanem bizonyítja azt is: a WIPO képes még multilaterális keretek között anyagi jogi természetű nemzetközi normák megalkotására. Erre legutóbb 1996-ban volt példa, ennyiben tehát a Pekingi Szerződés korszakos jelentőségű. Az értekezlet zárónyilatkozataiban már az az optimizmus tükröződött, hogy e jó példát a nemzetközi szerzői jog fejlesztésének más területein (pl. a műsorsugárzó szervezetek védelmét vagy a vakok és gyengén látók javára megállapított szabad felhasználási esetet illetően) is követhetik a közeli jövőben.

AZ EURÓPAI SZABADALMI EGYZEMÉNYBŐL (ESZE) FAKADÓ TAGÁLLAMI JOGOK GYAKORLÁSA ÉS KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSE

Az Európai Szabadalmi Szervezetben az SZTNH 2012 első felében is ellátta a kormányzati képviselőket.

Munkatársaink részt vettek az igazgatótanács és annak elnöksége, a Technikai és Működési Támogatás Bizottsága, a Szabadalmi Jogi Bizottság, illetve a Költségvetési és Pénzügyi Bizottság ülésein, valamint különböző továbbképzéseken.

Az Európai Szabadalmi Szervezet Igazgatótanácsának (Administrative Council, AC)

131. ülése, München, március 27–28.

Az ülésen az SZTNH-t elnöke és a jogi elnökhelyettese képviselte.

Az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) elnöke szóbeli helyzetjelentésében az európai szabadalmi bejelentések számának újabb emelkedéséről tudósított: tavaly 245 ezer bejelentést fogadtak, ebből 38% érkezett az ESZE tagállamaiból. Az ESZH elbírálói teljesítménye 2%-kal javult a 2010. évhez képest. 2011-ben 62 ezer európai szabadalmat adtak meg, ennek egyharmadát három éven belül. Beszámolt az „IT Roadmap” eredményes – időarányos – végrehajtásáról. Az együttműködési politikát illetően kiemelte a „Cooperation Roadmap” végrehajtására irányuló lépéseket. A gépi fordítás programjával kapcsolatban felhívta a figyelmet a hét nyelvre kiterjedő PATENTTRANSLATE projektre, amelynek második szakaszában veszik fel a magyart is a fordítások nyelvei közé. A Google-lal való együttműködés keretében várható a kínai, a japán és más ázsiai nyelvekre való kiterjesztés is. Az IP5 együttműködés központjában jelenleg az osztályozás áll (*Collaborative Patent Classification*), ez hamarosan működésbe lép az ESZH és az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatala (USPTO) között. A nemzeti hivatalok e téren történő alkalmazkodását elősegítő intézkedésekről az Európai Szabadalmi Szervezet Technikai és Működési Támogatási Bizottságának következő ülésén fognak tárgyalni.

Az ESZH és az OECD együttműködési megállapodást kötött 2011-ben annak érdekében, hogy a szabadalmak gazdasági szerepét közösen tárják fel.

Az EU Tanácsának elnökségét adó Dánia képviselője helyzetjelentést tett az egységes hatályú európai szabadalom ügyében. A jelentés lényege, hogy csupán egyetlen politikai kérdés – az európai szabadalmi bíróság központi divíziója székhelyének kiválasztása – maradt nyitva. Az Európai Bizottság – meglepő módon – nem is szólott hozzá e témához.

Az AC ülése alkalmával írták alá az osztrák, a román és a magyar hivatal vezetői a Dunai Szabadalmi Intézet létrehozása tárgyában kidolgozott együttes szándéknyilatkozatot (*Joint Declaration of Intent*), valamint a legutóbbi két – vezetői, illetve szakértői szintű – találkozó jegyzőkönyveit.

Az Európai Szabadalmi Szervezet Technikai és Működési Támogatási Bizottságának (Technical and Operational Support Committee, TOSC) 75. ülése, München, április 26.

A hivatalt a Szabadalmi Főosztály vezetője és a vezető elnöki főtanácsadó képviselte az ülésen.

Helyzetjelentés: együttműködés a szabadalmakhoz kapcsolódó nyelvtechnológiai fejlesztések terén

Az ESZH elnöke ismertette a szabadalmakhoz kapcsolódó nyelvtechnológiai fejlesztések terén elért eredményeket, megköszönve a közreműködőknek az együttműködést, majd az ESZH szabadalmi információért felelős igazgatója statisztikai adatokkal szolgált az EPOQUENeten belül használt gépi fordítások gyakoriságáról. 2014-re már 28 tagország nyelvére tervezik a gépi fordítóprogram kifejlesztését.

Külön felhívták a figyelmet a megfelelő mennyiségű és minőségű, kétnyelvű szabadalmi szövegállomány (korpusz) rendelkezésre bocsátásának jelentőségére – e nélkül nem tudják kifejleszteni a fordítóprogramot. A Google-lal kötött megállapodás értelmében 2012 első félévében megkezdik a közös munkát a japán, a kínai és a koreai társhivatalokkal.

Az EPOQUENet terjesztése és árpolitikája

Az ESZH elnöke ismertette az ESZH információterjesztési politikájának felülvizsgálatát. Kiemelte, hogy az EPOQUE kutatási eszköz minőségi használata akkor javítható, ha azon keresztül minél szélesebb körben hozzá lehet férni a technika állásához tartozó információkhoz. A felülvizsgált alapelvek között szerepel egy olyan kitétel, hogy a hivatal adatgyűjtésének a lehető legteljesebbnek kell lennie, így az EPOQUE-hozzáféréssel rendelkező hivatalok nemzeti szabadalmi adatait elérhetővé kell tenni az ESZH számára. Az ESZH elnöke ismertette az EPOQUENet új költségstruktúráját és a küszöbön álló fontos fejlesztéseket, amelyek a tavaly elfogadott *IT Roadmapp*el is összhangban állnak. A javaslat új rendszert alakít ki az átláthatóság és az egyszerűség érdekében, munkaállomásonként, a használat arányában kerülnek meghatározásra az árak, végül gazdasági és politikai szempontokat is érvényesítenek az új díjpolitika rendszerében. Az alapelveket az AC korábban már rögzítette: az a cél, hogy a bevétel jobban fedezze az évi 60 millió eurót kitevő tényleges költségeket, amelyeknek jelenleg csak egy része térül meg.

Az ESZH elnöke ígéretet tett arra, hogy pontosítani fogják a dokumentum kifejezéseit. Felhívta viszont a figyelmet, hogy az EPOQUENet kutatási, nem pedig információszolgáltató eszköz. A nem publikált anyagok megosztásának jogi háttere kérdéses, így erre vonatkozóan az előterjesztést szintén pontosítják, ugyanakkor az ESZH szerint az ehhez való hozzáférés a kutatás minősége szempontjából fontos. Az ülésen az ESZH jelezte, felhasználnak a jelenleg aktív felhasználóként mért felhasználókat tekintik.

Tájékoztató az online bejelentés technikai kérdéseiről

Az ESZH egy Európa-szerte használható, egységes *online* bejelentési rendszert szeretne kidolgoztatni. 2012 áprilisában kötöttek szerződést a *Logica* nevű céggel. Az együttműködéstől azt várják, hogy az ESZH lesz a világon az első, kizárólag digitálisan működő szabadalmi hivatal, amely a *Logica* által kifejlesztett ügykezelő rendszert (*case management system*) használva rövidebb átfutási idővel és költséghatékonyabban tudja ellátni hivatali feladatait, ezen belül az *online* bejelentések kezelését.

Helyzetjelentés a Utilisation Implementation Projectről

Ismertették, hogy megkezdték a nem nyilvános adatok zártkörű megosztását automata és félautomata megküldés mellett annak érdekében, hogy vizsgálhassák: a közös bejelentések kutatása és vizsgálata során milyen azonosságok és milyen eltérések tapasztalhatók a különböző országok hivatalainak elbírálói munkájában.

IT Roadmap

A résztvevők ismertetést kaptak az *IT Roadmap* projektjeinek állásáról. Első helyen itt is a *Logicával* kötött szerződést emelték ki, amelytől az ESZH nagyon sokat vár. A kifejlesztendő új ügykezelő rendszer új alapokra helyezi a teljes szabadalommegadási folyamatot. Emellett kiemelendő, hogy az IT-menedzsment kibővül a változáskezeléssel, az ergonómiával és a minőségbiztosítással foglalkozó csoportokkal.

Az Európai Szabadalmi Szervezet Szabadalmi Jogi Bizottságának (Committee on Patent Law, CPL) 41. ülése, München, május 16.

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala képviselőjében a jogi elnökhelyettes és a Jogi és Nemzetközi Főosztály vezetője vett részt az ülésen.

Az ESZE Végrehajtási Szabályzatának módosítása

Az Európai Szabadalmi Intézet (*European Patent Institute, EPI*) ellenezte a javasolt módosítást, vagyis azt, hogy ha az ESZH felhívása ellenére elmulasztja a bejelentő az elsőbbségi iratok fordításának benyújtását, akkor a szankció – az igény elvesztése – automatikusan megtörténik. Az EPI úgy vélekedett, hogy ez nem arányos. Az EPI emellett hivatkozott az ESZE 113. cikkének (a meghallgatáshoz való jog) sérelmére is, mert a bejelentő semmilyen más módon nem válaszolhat, kizárólag csak a fordítás benyújtásával tud eleget tenni a felhívásnak. Az EPI azt javasolta, hogy lehetővé kellene tenni, hogy a vizsgáló vagy a fellebbezési tanács vizsgálhassa, hogy megfelelő-e a benyújtott nemleges válasz, és nem automatikusan kellene bekövetkeznie a prioritás elvesztésének.

A magyar és számos más delegáció is jelezte, hogy általánosságban el tudja fogadni a javasolt változatot.

Az ESZH jelezte, hogy az eljárásban általában nem kérnek be fordítást, csak kivételes esetekben. A bejelentőnek nem sérül a meghallgatáshoz való joga, mert nyilatkozhat. Továbbá mind a határidő meghosszabbítására, mind az eljárás folytatására lehetősége van; az elsőbbségre vonatkozó jogvesztés ellen pedig fellebbezést nyújthat be.

A CPL-ben a javasolt megoldás általános támogatást élvezett, de több delegáció aggályosnak látta a szankciók automatikusságát, ezért az ESZH-t felkérték további vizsgálat lefolytatására az EPI felvetései nyomán.

Az ún. „Raising the Bar” projekt alapján bevezetett módosítások hatásának értékeléséről készült jelentés

Az ESZH előadását követően több delegáció is kifejtette aggályait a 36. szabály (megosztás) tekintetében végzett módosítás kapcsán. A magyar küldöttség megjegyezte, hogy az eltelt idő rövidege miatt nem lehet még messzemenő következtetéseket levonni.

Az EPI szerint nem megfelelő a 36. cikkben rögzített kötött határidő; emellett felhívta a figyelmet arra, hogy a 36. szabály (1) bekezdésének *b*) pontja szerinti határidő követése nehéz, mivel a határidő kezdő időpontja kapcsán adódhatnak bizonytalanságok.

Az ESZH azzal érvelt, hogy még nincs kellően hosszú idő óta hatályban a rendelkezés, de azt már most is érzékelték, hogy bár az „1. generációs” megosztások száma nőtt, de a „2. és 3. generációs” megosztások száma csökkent. Megerősítette, hogy folyamatosan figyelik a helyzetet, és erre kellő időben visszatérnek.

A CPL – bár egyes delegációknak voltak fenntartásaik – összességében még túl korainak ítélte a következtetések levonását, ezért kérte, hogy az ESZH folyamatosan kísérje figyelemmel a módosított szabályok gyakorlatával kapcsolatos fejleményeket.

A megújítási díj fizetésével kapcsolatos nemzeti előírások/eljárások az ESZE szerinti, sikeres felülvizsgálati kérelem esetén

A napirendi pont az EPI kérésére került tárgyalásra. Az ESZH elmondta, hogy 2010 óta – amikor is megkérték az ESZE hatályba lépett új szabályaival kapcsolatos felvilágosítást – csupán 18 országból kapták meg a releváns nemzeti szabályok ismertetését.

A magyar küldöttség rámutatott, hogy a magyar részről határidőben megküldött tájékoztatóban is jelzettekkel összhangban a magyar szabályozásban létezik jogalap a visszamenőleges fizetésre.

Az EPI megköszönte azoknak az országoknak, amelyek már bevezették ezt a lehetőséget, mert – bár nem gyakran, de – előfordulhatnak ilyen esetek.

A CPL elnöke kérte az ESZH-t, hogy az eddig beérkezett információk alapján adjon átfogó tájékoztatást a bizottság következő ülésén.

Egyéb ügyek

A WIPO PCT-munkacsoportjának következő ülésére előkészített dokumentumok (az ESZH és az angol delegáció dokumentumai) kerültek ismertetésre.

A magyar delegáció jelezte, támogatja a dokumentumokban foglalt javaslatokat, különösen a hivatalok által végzett munka egyenletes minőségére vonatkozó és a határidők jobb betartását célzó felvetéseket. A delegációk is egyöntetűen támogatták a PCT működésének javítására vonatkozó kezdeményezéseket.

Az Európai Szabadalmi Szervezet Költségvetési és Pénzügyi Bizottságának (Budget and Finance Committee, BFC) 103. ülése, München, május 22–23.

Az SZTNH részéről a Jogi és Nemzetközi Főosztály és a Gazdálkodási és Informatikai Főosztály vezetője vett részt az ülésen.

Díjcsökkentés egyes szerződő államok számára

Az ESZH elnöke bevezetőjében elmondta, hogy egyes, a nemzeti kutatásaikat az ESZH-val végeztető szerződő államok (Ciprus, Görögország, Málta, Törökország) kiválasztott bejelentői köreire (kis- és középvallalkozásokra, kutatóintézetekre és egyetemekre, magánszemélyekre) vonatkozóan tették meg javaslatukat, de ez a módosítás nem érinti a munkavégzésre irányuló alapszerződéseket, amelyekben megmaradnak a 2011 októberében elfogadott árak. Politikailag fontosnak nevezte a dokumentumban foglalt javaslatot, tekintettel a kkv-k és egyéb bejelentők támogatására, valamint arra, hogy a benyújtott tervezet összhangban van az együttműködési politikával (*Cooperation Roadmap*). A tervezett intézkedés pénzügyi volumene mintegy 500 ezer euró.

Egyrészt a díjcsökkentés jogi hátterét firtató, másrészt a kezdeményezés hatókörének szigorú értelmezését javasoló hozzászólások hatására az ESZH elnöke kifejtette, hogy nagyon nehéz egyszerű, transzparens, kiegyensúlyozott, ugyanakkor hatékony rendszert kiépíteni, de ez a céljuk. A kooperációs politika lényege az, hogy minden nemzeti hivatal szabadon azt a projektet választhatja, amit előnyösnek ítél. Az ESZH elnöke arra emlékeztetett, hogy nem fordult elő, hogy elégtelen pénzügyi forrás miatt nem finanszírozott volna valamilyen projektet az ESZH; emellett a kooperációs források a 2012-es költségvetésben felemelésre kerültek.

Pénzügyi beszámoló és auditori jelentés

A könyvvizsgálók beszámolójukban kiemelték, hogy vizsgálatukhoz öt különféle külső szakértő céget is bevontak a vizsgált szakterületek diverzifikáltsága miatt. A vizsgálati eredmények alapvetően pozitívan zárultak: az ESZH pénzügyi helyzete stabil, a gazdálkodás szabályszerűsége megfelelő. Idén először nem volt szükség céltartalék képzésére – nem volt derogáció a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardoktól (*International Finan-*

cial Reporting Standards, IFRS); a könyvvizsgálói nyilatkozat ezért záradékmentes (*clean opinion*).

Az ESZH elnöke büszkén jelezte, hogy ez az első eset, hogy az IFRS szerinti számadást a könyvvizsgálók fenntartás nélkül elfogadták, és céltartalékképzésre sem volt szükség. Az ESZH javuló hatékonyságú munkáját az jelzi, hogy az inflációval korrigált önköltség a tavalyihoz képest 93%-ra csökkent, ami a takarékoságnak és a növekvő teljesítménynek, egy szóval a hatékonyságjavulásnak köszönhető. Az ESZH elnöke kijelentette, hogy az ESZH külső, teljesen átfogó kontroll alatt működik, az elmúlt években a könyvvizsgálók által tett javaslatok 75%-át megvalósították, vagyis komolyan veszik és nagy arányban megvalósítják a javaslatokat.

Irányvonalak a 2013. évi költségvetéshez

Az ESZH elnöke a 2013-as tervezésnél alkalmazott legfontosabb premisszákat foglalta össze:

- a hatékonyság megmarad, sőt tovább javul a minőség színvonalának megtartása mellett;
- a létszám konstans marad: 7075 fő;
- a hágai, 2013–'16-ra tervezett, összesen 268 milliós épületberuházás megkezdődik;
- az *IT Roadmap* szintén beindul;
- a bevételek 1863,0 millió eurós és a kiadások 1600,2 millió eurós különbözeteként az üzemi eredmény 262,8 millió euró lesz. Ebből leszámítva a beruházási kiadások 108,6 millióját a költségvetési többlet 154,2 millió euró;
- az IFRS szerinti eredmény +100,6 millió euróban, a beruházási kiadások értéke -120,7 millió euróban, így a kiadási hiány -20,2 millió euróban kerül megtervezésre 2013-ra;
- az eszközök külső forrással való fedezettségi aránya folyamatosan javul, vagyis csökken (2009-ben 26,4%; 2010-ben 25,4% és 2011-ben 24,9%), jóllehet az euróban számított összeg abszolút értéke azért nő – amire figyelemre méltó eredményként hívta fel a figyelmet.

Az Európai Szabadalmi Szervezet Igazgatótanácsának (Administrative Council, AC) 132. ülése, München, június 26–28.

A hivatal képviselőjében az ülésen az SZTNH elnöke és a Jogi és Nemzetközi Főosztály vezetője vett részt.

Az ESZH elnökének féléves beszámolója

A 2012-es év az ESZH elnöke szerint már az úttervek (*roadmaps*) valóra váltásáról szól. Az informatikai területet érintő *IT roadmap* tekintetében kiemelte az elektronikus *mailbox*-rendszer beüzemelését, valamint az új EPOQUE kutatást. A humánpolitikát lefedő *HR*

roadmap végrehajtása kapcsán elindította az ESZH a részmunkaidős otthondolgozást, és már mintegy 400 munkatárs dolgozik ebben a rendszerben. Az építkezésekre vonatkozó terveket összegző *building roadmap* tekintetében az ESZH tartja az előírt határidőket, és július végén választja ki az erre hivatott bizottság azokat a konzorciumokat, amelyek beadhatják pályázatukat a hágai épület tervezésére. A bizottságnak az AC elnöke és elnökhelyettese (dr. Bendzsel Miklós) is tagja. A kooperációs politikát meghatározó *cooperation roadmap* kapcsán kiemelésre került a gépi fordítási program és a lehetséges jövőbeli IT-együttműködés. Az ESZH elnöke összefoglalva úgy ítélte meg, hogy az útitervek végrehajtása kapcsán az első jelek pozitívak. Kiemelte emellett az ESZH vezetésének fő célját, amely nem más, mint hogy folytassák a hangsúly és az erőforrások áthelyezését az ESZH fő tevékenységére, az európai szabadalmak elbírálására.

A delegációk eszmecserét folytattak az irányítás és kormányzás témaköréről (*governance*), megvitatta a pénzügyi ellenőrzést, a BFC és az AC üléseinek gyakoriságát és egymással való jobb összehangolásának szükségességét, az AC elnökségének feladatkörét és az üléseiről való átláthatóbb tájékoztatás lehetőségeit, az ESZH elnöke és az AC egymáshoz viszonyított politikai súlyát, kiemelve a kiegyensúlyozottság fontosságát.

Az AC megvitatta a szabadalmi anyagi jogi harmonizáció kapcsán az ESZH által kezdeményezett informális konzultációs folyamat (ún. *Tegernsee* projekt) jelenlegi állását. Az ESZH elnöke biztosította a delegációkat arról, hogy ennek a kezdeményezésnek kizárólagosan az a célja, hogy feltárják azokat a közös pontokat, amelyek mentén sikeres lehet a továbblépés, vagyis nem érdemi tárgyalás, hanem kizárólag tényfeltárás zajlik (*fact finding exercise*).

A delegációk döntöttek Bosznia-Hercegovina megfigyelői státuszának engedélyezéséről a TOSC-ban, az AC egyes dokumentumainak az ESZH weboldalán való publikálásáról, az EPOQUENet új árpolitikájáról, az Európai Szabadalmi Egyezmény végrehajtási szabályzatának módosításáról (az új 53. szabály szerint az elsőbbségi igény elvesztése a szankció az elsőbbségi iratok fordítása beadásának felhívás ellenére való elmulasztása esetében), valamint elfogadták az ESZH által végzett nemzeti kutatásokért a nemzeti hivatalok által e munka fejében fizetendő összeg csökkentéséről szóló előterjesztést (lásd a BFC ülésénél kifejtetteket).

A személyi döntések körében az AC megválasztotta *Alberto Casadót* (ES) a 2. Főigazgatót vezető elnökhelyettesé. Ezzel a döntéssel együtt az AC elnökségében két hely ült meg, egyrészt *Alberto Casadóé*, másrészt *Friedrich Rödlere* (AT) mandátumának lejárta miatt. A két helyre a három jelentkező közül [*Habip Asan* (TR), *Christoph Ernst* (DE) és *Matti Pätset* (EE)] az AC *Christoph Ernstet* és *Matti Pätset* választotta meg három évre.

A delegációk elfogadták a könyvvizsgálók jelentését a 2011-es pénzügyi évről, valamint a 2013. évre vonatkozó költségvetés-tervezés irányvonalait.

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA SZELLEMI TULAJDONÉRT FELELŐS MUNKACSOPORTJAINAK MUNKÁJÁBAN, ILLETVE EGYÉB UNIÓS RENDEZVÉNYEKEN VALÓ RÉSZVÉTEL

Az SZTNH munkatársai továbbra is rendszeresen részt vettek a Brüsszelben tartott munkacsoporti és szakértői üléseken, konferenciákon. Téma szerinti és időrendi csoportosításban az ülések a következők voltak:

- tanácsi munkacsoportülések szerzői jogi témában (január 12., február 17., február 27., március 30., május 7., június 12.);
- tanácsi munkacsoportülés szabadalmi témában (január 20.);
- az Európai Közösségek Védjegy Szövetségének (ECTA) szeminárium (február 8.);
- jogérvényesítési konferencia (április 26.);
- a Versenyképességi Tanács ülése (május 30–31.).

AZ EURÓPAI UNIÓ BELSŐ PIACI HARMONIZÁCIÓS HIVATALÁVAL (BPHH) FOLYTATOTT EGYÜTTMŰKÖDÉS FŐBB ESEMÉNYEI

A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal Együttműködési Alapjának munkacsoportülése, Alicante, február 6–7.

Az ülésen az SZTNH-t a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály helyettes vezetője képviselte.

A munkacsoport vezetője részletes tájékoztatást adott a 2011. évben folytatott tevékenységről, amelynek keretében hat csomagba rendezett feladatcsoportot sikerült lezárni. Elsőként a védjegyhatósági eljárások körében tett kísérletet a csoport arra, hogy azonos vagy összemérhető eljárási lépéseket azonosítsa, amelyek az ügyfelek szempontjából is jelentőséggel bírhatnak. A sokszínű és ezért meglehetősen eltérő eljárásjogi háttér következtében a védjegy lajstromozására irányuló eljárás felépítése, az egyes eljárási lépések sorrendje és mikéntje nagyon nehezen mérhető össze. A nagy eltérések egyik következménye, hogy különösen nehéz olyan mérhető paramétereket azonosítani, amelyek minden jogrendszerben ugyanazt jelentik.

Az eljárásjogi harmonizáció hiánya mellett az anyagi jogi harmonizáció sem volt teljes, hiszen a védjegyjogi irányelv számos opcionális szabályt tartalmaz, aminek következtében az egyes nemzeti jogrendszerekben nem ugyanazon vagy nem ugyanannyi elutasítási okot kell figyelembe vennie a hatóságnak, ami szintén torzíthatja például az átfutási időket. A munkacsoportban képviselt országok rendszereit részletesen megvizsgálták, majd kérdőív segítségével az érintett nemzeti rendszerekben bevezetett minőségirányítás eredményeit (adatokat és információkat) összegyűjtötték és részletes tanulmányba foglalták. Az összehasonlítás eredményeként sikerült közel harminc közös minőségi sztenderdet (*Common Quality Standard, CQS*) azonosítani. Végül mindezt egy közös szolgáltatási táblázatba (*Service Charter, SC*) foglalták. A részt vevő országok hivatalai – provizórikus jelleggel – ezek

közül kiválasztottak több olyat, amelynek a bevezetésére feltételesen kötelezettséget vállalnak. A vállalt sztenderdekre nézve a résztvevők elkészítették a folyamatok térképét angol fordításban. A közös szolgáltatási táblázat kialakításához és vizuális megjelenítéséhez a BPHH egy szoftversegédletet biztosít, egyben bemutatta az ennek használatával elkészített prototípust. A rendszer interaktív, az áttekintő felületről az egyes folyamatokra lépve további részletes tartalom jeleníthető meg, ide egyben a folyamatábrák is beépíthetőek lesznek. A munkacsoport a kommunikáció, valamint a közös munkavégzés eszközeként továbbra is zárt internetes rendszert használ. Változatlanul fontos szempont, hogy a munkacsoport eddigi eredményeit megfelelően hasznosítsák az ügyfél-elégedettségi felméréssel foglalkozó munkacsoportban is, vagy legalább szinergiát teremtsenek a kettő között, mivel az ilyen felmérések fontos információs csatornái a minőségirányításnak.

A munkacsoport elsődleges ambíciója a 2012-es évre nézve, hogy a fentiekben leírt feladatokat a formatervezésiminta-oltalomra nézve is teljesítse, ezért a munkacsoport harmadik ülése kifejezetten erre koncentrált. Alapvető feladat volt a közös minőségi sztenderdek azonosítása a mintaoltalmi eljárások tekintetében. A munkahipotézis a védjegyeknél már alkalmazott modellt követte, első lépésben a résztvevők bemutatták saját, lajstromozásra irányuló eljárásukat. Annak ellenére, hogy a formatervezésiminta-oltalom joga is tárgya volt a jogharmonizációnak, itt is jelentős eltérések mutatkoztak az egyes országok eljárási rendszerei között. A részletes bemutató és hosszas eszmecsere eredményeként azonban sikerült összeállítani a mintaoltalmi közös szolgáltatási táblázatot, amely tartalmazza az azonos vagy összemérhető közös minőségi sztenderdeket, amelyek alkalmazásával közös teljesítményindikátorokat lehet beépíteni a minőségirányítási rendszerekbe, továbbá a mért adatokat meg lehet osztani egymással és az ügyfelekkel. A munkacsoport résztvevőinek feladata a közösen összeállított szolgáltatási táblázat bemutatása és megvitatása a saját hivatalukon belül, továbbá azoknak a közös minőségi sztenderdeknek a kiválasztása, amelyek alkalmazására, bevezetésére nézve a nemzeti hatóság feltételesen kötelezettséget vállal.

A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal Együttműködési Alapjának munkacsoportos ülése a konvergenciaprogramról, Alicante, február 8–9.

Az ülésen az SZTNH részéről a Nemzeti Védjegy Osztály vezetője vett részt.

A BPHH túl kíván lépni a védjegy- és formatervezésiminta-oltalmi ügyek hatósági vizsgálatára szorítkozó feladatkörén. Így – elnevezéséhez híven – a harmonizációs feladatkört is fel kívánja vállalni az EU-tagállamok joggyakorlatának közelítése érdekében. A konvergenciaprogram munkacsoportjaiban a megvalósítani kívánt cél a közös joggyakorlat kialakítása – a kiszámíthatóság és a könnyebb oltalomszerzés érdekében – azokon a területeken, ahol konszenzust lehet elérni a hivatalok és az ügyfeleket képviselő társadalmi szervezetek között. A harmonizáció kizárólag olyan kérdésekre terjed majd ki, amelyeknek a gyakorlatba való átültetéséhez egyik tagállamban sincs szükség jogszabály-módosításra.

A munkacsoportok feladata feltárni az egyes tagállamok jelenlegi gyakorlatát, az ezek módosítása útjában álló jogszabályi kötöttségeket, és ehhez képest kialakítani a törvénymódosítást nem igénylő új közös gyakorlatot. Nem tartozik tehát ide a jogszabály-módosítási javaslatok kidolgozása, az új gyakorlat egyes hivatalokon belüli átültetése, a már meglévő módszertani útmutatók módosítása vagy újak kidolgozása, illetve a kapcsolódó informatikai eszközök kifejlesztése.

A BPHH munkatársai ezután tájékoztatták a jelenlévőket, hogy a tagállamok körében végzett felmérés alapján öt témakör váltotta ki a legnagyobb érdeklődést, ezért először ezen munkacsoportok kezdik meg működésüket. Az áruk és szolgáltatások osztályozásának harmonizációjához (*taxonomy*) kapcsolódó projekt már a tavalyi év során elindult, és várhatóan az idei év végére fejezi be működését, amikor a vonatkozó adatbázis fordítása elkészül. Az áruk és szolgáltatások fejezetcímeivel (*class headings*) foglalkozó munkacsoport 2011 közepén ülésezett először. A projektben valamennyi EU-tagállam képviselteti magát résztvevőként vagy megfigyelőként, valamint utóbbi minőségben a WIPO küldötte is a tagok között szerepel. A három új munkacsoport pedig a csekély megkülönböztetőképességgel rendelkező ábrás megjelölések oltalmazhatóságának vizsgálatát, a fekete-fehér védjegyek oltalmi körét és a leíró elemeknek az összetéveszthetőség körében történő értékelését tárja majd fel.

A három új projekt tekintetében a munkafolyamat első lépése az egyes munkacsoportok megalakulása, majd azokon belül kiválasztják az egyes munkacsomagokban (közös gyakorlat, kommunikációs stratégia, megvalósítási stratégia és folyamatelemzés) résztvevőket, és elkészítik a projekt alapjául szolgáló dokumentációt. Ezt követően megkezdődik a tényleges munka a tagállamok jelenlegi gyakorlatának feltárásával és a közös gyakorlat kialakításával. A cél az új gyakorlat körében konszenzust elérni, azonban ha ez valamilyen okból nem lehetséges, a többség véleménye dönt. Ha kialakult egyfajta közös álláspont, ezt bemutatják a kapcsolattartó ülés (*liaison meeting*) során. Tekintettel arra, hogy az említett találkozók fontos szerepet töltenek majd be a folyamatok megvitatásában, azokat ezt követően évi egy alkalom helyett kétszer hívják majd össze, és azokon az ügyfélszervezetek képviselői megfigyelőként vesznek részt. Ha a javaslatok a kapcsolattartó ülésen is megerősítést nyernek, következhet az írásba foglalás. A dokumentációt végül a BPHH Igazgatótanácsa elé terjesztik hivatalos jóváhagyásra. Amennyiben ez is megtörtént, megnyílik az út az új gyakorlat alkalmazása előtt az egyes tagállamokban.

A második napon külön-külön ülésezett mindhárom munkacsoport, amelyek összetétele változatos, mivel sem a részt vevő tagállamok köre, sem a nemzeti hivatalokat képviselő személyek nem feltétlenül azonosak. Magyarországot mindhárom munkacsoportban az SZTNH Nemzeti Védjegy Osztályának vezetője képviseli.

Mindegyik ülés azonos módon épült fel. A személyes találkozást megelőző hetekben a munkacsoportok tagjainak a jelenlegi gyakorlatra vonatkozó kérdőívet kellett kitölteniük, így a projektvezető először ezek eredményeit mutatta be prezentációiban. Érdeemes kiemel-

ni, hogy a válaszok alapján a hazai gyakorlat a tagállami hivatalok többsége által követettel összhangban áll. Ezután a résztvevők tisztázták, hogy mely kérdések tartoznak a munkacsoportok hatáskörébe, majd a projektek ütemezését tekintették át.

Mindhárom munkacsoporton belül a következő négy munkacsomagot határozta meg a projektvezető: 1. Közös gyakorlat – az új harmonizált joggyakorlat kialakítására, 2. Kommunikációs stratégia – az új gyakorlat érdekeltekhez való eljuttatására, 3. Megvalósítási stratégia – az új joggyakorlat tagállami szinten történő alkalmazására és 4. Folyamatelemzés – az elért vívmányok jövőbeni fenntartására. A nyitó ülésen az első két munkacsomag kialakítására került sor önkéntes jelentkezés alapján. Az SZTNH képviselője az érdemibb kérdéskört érintő közös gyakorlat kialakítására irányuló csomagban való részvételre jelentkezett mindhárom témában. A csekély megkülönböztetőképességgel rendelkező ábrás megjelölések oltalmazhatóságának vizsgálatával kapcsolatos projekt munkája várhatóan 29 hónapig tart majd, így 2014 júniusára várható a célkitűzések megvalósítása. A fekete-fehér védjegyek oltalmi körét érintő munkacsoportban már a 2013. év végére várható eredmény, míg a leíró elemek összetéveszthetőség kapcsán történő értékelését érintő projekt 2014 augusztusában fejeződik majd be.

Konferencia „IT-biztonsági hálózat az EU tagállami hivatalainak részére” címmel, Brüsszel, február 8.

A konferencián az SZTNH-t a Gazdálkodási és Informatikai Főosztály helyettes vezetője képviselte.

Az első téma az információbiztonság kereteinek meghatározása, a keretrendszerben való megegyezés volt. A BPHH az ISO/IEC 27001 szabványt jelölte meg mint olyan keretrendszert, amely alapul szolgálhat az információbiztonság fogalmi körének meghatározásához, illetve ismertette az információbiztonság megvalósítása érdekében tett intézkedéseit, terveit. Részletesen ismertették továbbá a BPHH IT-biztonsági architektúráját. Az ISO-szabvány kérdésében különösebb vita nem volt, a résztvevők elfogadták a BPHH javaslatát.

A BPHH körkérdést intézett a nemzeti hivatalok képviselőihez, hogy ismertessék saját hivataluk IT-biztonsági helyzetét, IT-biztonsági architektúrájukat, illetve az információbiztonsággal kapcsolatos nemzeti jogi szabályozást. Az egyes nyilatkozatok alapján meglehetősen vegyes kép alakult ki. Általában mindegyik hivatal jelezte elkötelezettségét az információbiztonság megvalósítása iránt. Ezen túl azonban erős szórást mutatott az összkép: egyrészt van olyan hivatal, amelyik már megszerezte az ISO-tanúsítványt, van olyan hivatal, amely már az 1990-es években, saját nemzeti előírásaik szerint elkezdett foglalkozni az IT-biztonsággal, és most az ISO irányába halad, illetve van két olyan nemzeti hivatal is, amely teljesen zárt hálózatot üzemeltet: sem e-business-szel nem foglalkozik, sem internetkapcsolata nincs. Az IT-biztonsági architektúrák ismertetése során – túl a már ismert elemek, tűzfal, vírusvédelem, behatolásvédelem stb. felsorolásán – többször is elhangzott, hogy ez súlyos anyagi kérdés is.

Az SZTNH információbiztonságának helyzetét ismertetve a hivatal képviselője beszámolt arról, hogy a hivatal vezetése erősen elkötelezett az információbiztonság kérdésében. Az információbiztonságra vonatkozó magyar jogi szabályozás gyakorlatilag azonos az ISO/IEC 27001-es szabvánnyal. A hivatal 2010 óta rendelkezik ISO/IEC 27001 tanúsítvánnyal, és előkészületeket tesz az ISO/IEC 20000 (ITIL) szabvány szerinti működés tanúsíttatására. IT-biztonsági architektúránk a legjobbak közé tartozik, bár javítani mindig lehet.

A találkozó második részét egyrészt a részt vevő nemzeti hivatalok által előre bejelentett kérdések megbeszélése, másrészt egy viszonylag kötetlen, de a megbeszélés vezetője által tematizált beszélgetés töltötte ki. Felmerült például a nyilvános elektronikus szolgáltatásokkal kapcsolatosan a biztonsági architektúra kérdése: az ügyfél az éles adatbázist látja vagy annak másolatát; az adatbázis hol helyezkedik el: a „demilitarizált zónában” vagy azon belül; milyen módon történik az adatbázis lekérdezése stb. Ugyanitt merült fel a valós idejű adatok, valamint az elektronikus fizetés kérdése és egymás regisztrált felhasználói elfogadásának a lehetősége.

A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal Együttműködési Alapjának keretében megtartott, a Védjegyek és a Formatervezési Minták Előrejelzési Módszertana Munkacsoportjának ülése, Alicante, február 9–10.

Az ülésen az SZTNH részéről a Nemzetközi Védjegy Osztály helyettes vezetője vett részt.

A résztvevők áttekintették azokat a főbb pontokat, amelyek a projekt megvalósíthatósága körében a következő lépéseket, illetve megoldásokat jelenthetik. Ezenfelül említésre került a projekt teljesítési ideje is, amelyet 2013 decemberében jelöltek meg.

A BPHH szerint jelentős „erősödés” szükséges az előrejelzési szemlélet tekintetében, mind a védjegyek és a formatervezési minták, mind a szabadalmak területén, mivel kevés ismeret áll rendelkezésre a megfelelő előrejelzési nézőpontokkal kapcsolatban. Javaslat történt arra vonatkozóan, hogy más európai uniós irodákkal vagy nemzeti hivatalokkal is fel kellene venni a kapcsolatot előrejelzési megközelítéseik megismerése céljából. Ennek körében a BPHH munkatársa jelezte, hogy két évvel ezelőtt volt már törekvés erre vonatkozóan a nemzeti hivatalokkal, amellyel kapcsolatban az adatok a *Wikipage* oldalán megosztásra is kerültek. Ezek az információk elérhetőek lesznek a *Common Gateway* oldalán is (egy új felület információk megosztása céljából).

A nemzeti tapasztalatok bemutatása során az SZTNH képviselője beszámolt a védjegyek és a formatervezési minták területén az elmúlt öt év statisztikai adatairól mind a bejelentések, mind a jogvitás (státusz-) ügyek tekintetében. Emellett bemutatta tapasztalatainkat a gazdasági helyzet alakulása (konjunktúraindex) és a védjegybejelentések száma közötti összefüggés tekintetében. Valamennyi tagállam képviselője kifejtette, hogy az előrejelzés során a korábbi években tett bejelentésszámokat, valamint a várható gazdasági helyzetet a számítások során mindenképpen figyelembe szükséges venni.

A BPHH munkatársa tartott ismételt előadást egy lehetséges modellről, amelyet a jövőben a munkacsoport is alkalmazhatna. Hangsúlyozta, hogy figyelemmel kell lenni a rendelkezésre bocsátott adatok esetleges bizalmas részeire; ezek biztosítása a *European Data Protection Supervisor* (EDPS) előzetes ellenőrzésének igénybevétele mellett megoldható lenne.

Bemutatásra került a KNIME alkalmazási eszköz mint egy lehetséges program, amely adatok elemzéséhez, illetve adatszolgáltatáshoz kiválóan alkalmazható. A KNIME egy Java-alapú szoftver, amelyet a gyógyszerészeti kutatások területén alkalmaznak. Ez az eszköz a leginkább felhasználóbarát, könnyű hozzáférhetőséget biztosít az üzleti elemzők számára. Ugyanakkor több résztvevő részéről is aggály merült fel a javasolt KNIME alkalmazási felülettel kapcsolatban, miután annak bonyolult szerkezete, felépítése inkább közgazdasági elemzők számára kezelhető. Valamennyi tagállami képviselő nézete szerint egy jól ismert és mindenki számára könnyen használható program kellene.

Az ülésen megvitatásra került egyrészt az, hogy milyen fajta statisztikai adatokat kellene összegyűjtenünk az előrejelzési modellhez, másrészt meghatározásra kerültek a célkitűzések. Abban valamennyi munkacsoporti tag megegyezett, hogy egy viszonylag egyszerű és érthető alapokra épített előrejelzési modellt, közös adatbázist kellene kialakítani, amelynél lehetőség van arra, hogy azt a nemzeti hivatal elvárásainak megfelelően bővíteni lehessen.

A munkacsoport következő ülésére 2012 szeptemberében kerülhet majd sor.

A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal 7. kapcsolattartó ülése a technikai együttműködésről, Alicante, március 5–6.

A hivatalt az ülésen a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály és az Ügyviteli Főosztály helyettes vezetője képviselte.

A BPHH és a tagállami hivatalok között 2006 óta működő, bilaterális alapon szervezett technikai együttműködés legutóbbi fejleményeiről a BPHH igazgatóhelyettese tartott rövid előadást. A jelenlévők megismerhették a tagállamokkal egyéves futamidővel kötött szerződések alapján folytatott együttműködési programok eredményeit. Az együttműködésben a 2011. évben már minden tagállami hivatal – a Benelux regionális hivatal is – részt vett, és az elkölthető keret 2,7 millió euróra nőtt. Az egyes hivatalok programjában továbbra is az ügyfélszolgálati és információnyújtási tevékenység a leggyakrabban szereplő szolgáltatás.

Az ettől elkülönülő ún. együttműködési alapról az alapot vezető tanács egy tagja tartott rövid beszámolót. Fontos elvként jelölte meg azt, hogy a programok megvalósítása során mindhárom fontos szereplő – a BPHH, a tagállami hivatalok, valamint a jogosultakat képviselő szervezetek – együttes közreműködése szükséges. Amennyiben bármely szereplő nem kíván részt venni, vagy nem mutat érdeklődést a konkrét program iránt, akkor a tartalmát megfelelően módosítani kell, végső esetben pedig el kell tekinteni a megvalósításától.

Az együttműködési program projektjeiről helyzetjelentést hallgathattak meg a delegációk. A *TM View* és az EUROCLASS projekt esetében a legelőrehaladottabb a megvalósítás, mindkét esetben a tagállami hivatalok közel fele már befejezte, vagy közel áll az implementálás lezárásához, és az ügyfelek körében is egyre népszerűbb ezeknek az alkalmazásoknak a használata.

A konvergenciaprogram egyes projektjeit is bemutatták. Az együttműködés ezen új keretprogramjának célja az európai védjegy- és dizájnálózat megvalósítása, amelynek fontos mögöttes gondolata a gyakorlatok olyan mértékű harmonizálása, hogy az ügyfél bármelyik hivatal előtti eljárásnál bizonyos szolgáltatások tekintetében ugyanazt a minőséget kaphassa meg. Részletesen ismertették a Nizzai Osztályozás fejezetcímeinek hatályát vizsgáló munkacsoport munkáját, valamint a BPHH-kezdeményezésre indult taxonómiacsoport eredményeit, amelyeket a BPHH a fejezetcímek kiváltására is felhasználhatónak tart. Mindez különösen érdekes annak fényében, hogy az Európai Bíróság előtt folyamatban lévő, előzetes döntés meghozatalára irányuló *IP Translator*-ügy kiváltó oka a BPHH eddigi gyakorlata volt, amely szerint ha az ügyfél a Nizzai Osztályozás fejezetcímében szereplő kifejezéseket használja eltérés nélkül, akkor azt úgy kell érteni, hogy az adott osztályba tartozó minden árura vagy szolgáltatásra nézve szeretne védjegyoltalmat szerezni a megjelölésre. Azóta az Európai Bíróság megállapította e gyakorlat helytelenségét. A BPHH elképzelése, hogy a taxonómiai munka gyümölcseként kialakult kifejezések feltüntetésével ugyanazt a hatást lehet majd elérni, mint korábban a fejezetcím használatával.

Bemutatásra került a BPHH Akadémia működése. Az intézményt elsősorban a BPHH saját képzési programjainak teljesítése céljából hozta létre, de tevékenysége kiterjed a tagállami hivatalok munkatársainak továbbképzésére is. A képzési programok között túlnyomóan az IP-relevanciájúak szerepelnek, de tartanak menedzsment-, informatikai és pénzügyi képzéseket is. A képzések mellett a könyvtár is az akadémia üzemelteti, amely kettős: egyrészt hagyományos papíralapú, másrészt kiépülőben van a teljesen elektronikus könyvtár is. Érdekes kezdeményezés az ún. *knowledge deposit*, amely program keretében a munkatársak tapasztalatait szeretnék valamilyen formában hozzáférhetővé tenni mások számára, igaz, a módszertani útmutató tárgyú dokumentumokon túl nem pontosan világos, hogy ez mit is takar.

A két éve bevezetett rendszernek megfelelően a kapcsolattartó ülés második felében kisebb csoportokra osztották a résztvevőket, és az együttműködési alap, valamint a konvergenciaprogram egyes projektjeiről tartottak bemutatót. Az SZTNH képviselői a *TM View*, a közös minőségi sztenderdek, a taxonómia, valamint a CESTO (közös, a védjegyelbírálást támogató elektronikus eszköz) bemutatóin vettek részt.

A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal Igazgatótanácsának (Administrative Board, AB) 43., Költségvetési Bizottságának (Budget Committee, BC) 41. ülése, valamint az igazgatótanács és a Költségvetési Bizottság együttes ülése, Alicante, április 24–25.

Az üléseken az SZTNH jogi elnökhelyettese – mint az igazgatótanács elnöke –, a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály vezetője és a Nemzetközi Védjegy Osztály vezetője vett részt.

Az igazgatótanács 43. ülése

A BPHH elnöke áttekintést adott a BPHH tevékenységéről. A jelentés négy fő részre koncentrált: a BPHH 2011-es teljesítménye, együttműködés, kihívások, statisztika és diagramok. A BPHH elnöke tájékoztatta a résztvevőket, hogy a közösségi védjegy- és a formatervezésiminta-bejelentések száma 2011-ben az általános gazdasági problémák ellenére növekedett (a beérkezett védjegy- és formatervezésimintaoltalmi-bejelentések rekordmagasságokba emelkedtek), és mindemellett a BPHH az előirányzott átfutási idők nagy részét is teljesíteni tudta.

A BPHH elnöke kiemelte a minőség fontosságát. Tekintettel arra, hogy az ügyfelek szemszögéből a minőség legfőbb mérőpontja az ügyek előírt időben történő intézése, valamint a BPHH döntéseinek konzisztenciája, ezeket igyekeztek továbbfejleszteni, különös tekintettel a BPHH döntéseinek konzisztenciájára. A jövőben a minőség ellenőrzése során a BPHH Védjegy-ügyintézési Kézikönyvét (*Manual of Trade Mark Practice*) kell majd figyelembe venni.

A BPHH elnöke ismertette, hogy az előző évben sor került a Mediációs Szolgáltatás (*Mediation Service*) bevezetésére. Elmondta, hogy az új szolgáltatás – amelyben a BPHH tapasztalt szakértői vesznek részt – fogadtatása alapvetően pozitív a felhasználók körében, ezért remélik, hogy mind többen igénybe fogják majd venni, és a jelenleg csak fellebbezések esetén igénybe vehető szolgáltatást a jövőben más *inter partes* eljárásokra is ki tudják terjeszteni.

A BPHH elnöke beszámolt az Együttműködési Alap (*Cooperation Fund*) és a konvergenciaprogram (*Convergence Program*) alakulásáról, az ennek keretében indult nagyszámú projektről, mindennek keretében a tagállami hivatalokkal történő együttműködésről, megemlítette továbbá az Európai Unió kívüli, valamint más nemzetközi szervezetekkel megvalósuló együttműködési projekteket.

A BPHH elnöke tájékoztatta az ülés résztvevőit, hogy az Európai Unió Tanácsa jóváhagyta azt, az Európai Parlament képviselői által megszavazott rendeletjavaslatot, amely a BPHH hatáskörébe utalta a Hamisítással és Kalózkodással foglalkozó Európai Megfigyelőközpont működtetését. Ezzel az BPHH-nak új, a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok megsértése elleni küzdelemmel kapcsolatos feladatokat is el kell látnia a jövőben.

A BPHH által 2011. május 4-én bemutatott, a 2011–2015-ös periódusra szóló stratégiai tervben (*Strategic Plan*) kijelölt célkitűzések végrehajtása érdekében a BPHH elfogadott egy végrehajtási keretrendszert.

A BPHH elnöke ismertette a BPHH 2012. első negyedéves tevékenységét. Kifejtette, hogy a védjegybejelentések száma a tavalyi releváns időszakhoz képest 5%-kal emelkedett, és ebben az évben így feltehetőleg el fogja érni a 111 ezret; ennek alapján az év végéig 7%-os növekedés várható. A formatervezési minták esetében a bejelentések száma a tavalyi adatokhoz képest 9%-kal emelkedett.

A BPHH elnöke ismételten hangsúlyozta a minőség fontosságát, mely egyrészt a határidőknek való megfelelést, másrészt a meghozott intézkedések előírásoknak való megfelelést is jelenti. A minőségbiztosítási témakörben a BPHH a közelmúltban számos olyan kezdeményezést indított, melyeknek a célja a minőség fejlesztése a BPHH valamennyi működési területén. Megkezdtek a minőségi célok, minőségi követelmények, minőségellenőrzési folyamatok, továbbá az elbírálási gyakorlat felülvizsgálatát. A minőségi követelmények felülvizsgálata a jövőben folyamatos lesz. Az utólagos minőségellenőrzést a múlt évben kiterjesztették a felszólalásokra, és 2012-ben az ellenőrzési területet a törlési eljárásokkal bővítik. A BPHH célja, hogy minden olyan eszközt biztosítson az ügyfelek számára, amellyel az ügyek kimenetelét egyértelművé tehetik.

Az együttműködés és a konvergenciaprogramok területével kapcsolatban elhangzott, hogy a kétoldalú együttműködési megállapodások tekintetében a 2011–2012-es időszakban a BPHH összesen 25 tagállammal kötött együttműködési szerződést.

A jogérvényesítés kapcsán a BPHH elnöke emlékeztette az ülés résztvevőit, hogy az Európai Unió Tanácsa jóváhagyta azt, az Európai Parlament képviselői által megszavazott rendeletjavaslatot, amely a BPHH hatáskörébe utalta a Hamisítással és Kalózkodással foglalkozó Európai Megfigyelőközpont működtetését. Első lépésként 2012 folyamán elkezdődik az Európai Megfigyelőközpont munkatervének elkészítése. A BPHH célja, hogy valamennyi jogérvényesítési érdekcsoport megismerkedhessen az Európai Megfigyelőközpont munkatervével, részt vegyen annak kidolgozásában, ezért konzultációkat, egyeztetéseket fog kezdeményezni valamennyi érdekelttel.

A Költségvetési Bizottság 41. ülése

A BPHH bemutatta az AB ülésén már ismertetett, a BPHH 2011–2015-ös periódusra szóló stratégiai tervének végrehajtására vonatkozó előrehaladást.

Ezt követően a 2011. évi költségvetés végrehajtási jelentése került ismertetésre.

Beszámolóra került sor a BPHH 2012. évi költségvetéséről, valamint a 2012-es költségvetés 2012. első negyedévi végrehajtásának fontosabb adatairól.

Ezután előterjesztésre került a 2013. évi költségvetés tervezete, ismertetve a 2013-as év várható bevételi és kiadási oldalait. A BPHH javaslatot terjesztett elő továbbá a 2013-as költségvetés új formájára vonatkozóan.

A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal 7. védjegy-kapcsolattartó ülése, Alicante, május 21–22.

Az ülésen a hivatal részéről a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály helyettes vezetője és a Nemzeti Védjegy Osztály vezetője vett részt.

A BPHH áttekintést adott a konvergenciaprogram keretein belül futó programokról. A *Harmonization of Trademark Classification* elnevezésű program célja közös osztályozási gyakorlat kialakítása és adatbázis kiépítése. Az *Euroclass* kezdeményezéssel kapcsolatban kifejtették, hogy a két legnagyobb adattartalommal rendelkezőt, Nagy-Britannia és a BPHH adatbázisát vették alapul, ezeket összevetették, így sikerült egy angol nyelvű harmonizált árufelsorolást létrehozni, majd ezt fordították le a további 22 nyelvre, ennek ellenőrzésében részt vett a többi tagállam is. Eddig kilenc tagállam csatlakozott az adatbázishoz. A cél, hogy évente hét tagállam fogadja el a harmonizált kifejezések listáját. A következő lépés az osztályozási gyakorlatok harmonizálása lesz, első lépésként felméri a jelenlegi gyakorlatokat. Az adatbázis fenntartásához létrehoznak egy informatikai eszközt, amelynek révén a tagállamok aktívan részt vehetnek annak alakításában. Már létrejött a prototípus, és ezt év végén tervezik élesbe állítani.

Harmonization of Classification and Taxonomy program: A taxonómia az áruk és szolgáltatások osztályozásánál használt kifejezések hierarchikus feltérképezése. A WIPO közreműködésével mind a 45 osztályt feldolgozták, és a kifejezés fordítását is elvégezték. A WIPO az *Euroclass* projektbe is belép. Ők kialakították a saját adatbázisukat: *Goods and Services Manager*, ez a nizzai osztályozásban meglévő kifejezéseknél (17-19 000 db) tágabb, kb. 40 000 kifejezést tartalmaz.

A *Convergence of Class Heading* munkacsoportról szóló ismertető után a BPHH beszámolt a konvergenciaprogram keretében elindított három újabb projektről is, amelyek a következő témaköröket ölelik fel.

- Csekély megkülönböztetőképeségű ábrás és leíró szövelemeket tartalmazó megjelölések oltalomképeségének megítélése (*Absolute Grounds – Figurative Marks*),
- Fekete-fehér védjegyek oltalmi köre (*Scope of Protection – Black & White Marks*),
- Ellentartott védjegyek összetéveszthetőségének vizsgálata körében a leíró elemek értékelése (*Relative Grounds – Likelihood of Confusion*).

A következő témakör az adatbázisok fenntartási folyamatának harmonizálása volt (*Harmonisation database maintenance workflow*). Ha egy tagállam új fogalmat javasol, ezt létrehozzák a rendszerben, lefordítják a többi tagállami nyelvre, és azonosítják, hogy mely már meglévő csoportba illeszkedik az új kategória. Nézetkülönbség esetén a résztvevők szavaznak. Bemutatták a *Terminology Maintenance Console* elnevezésű felületet, ahol a tagállamok nyilvántarthatják saját adattartalmukat.

A földrajzi árujelzők témakörében a magyar delegáció is előadást tartott. Az előadás célja a földrajzi árujelzők mint a közösségi védjegy lajstromozására irányuló eljárásban értelmezhető lajstromozást gátló okok bemutatása volt. A földrajzi árujelzők oltalmának hatá-

lya jóval szélesebb, mint a védjegyeké, és az esetleges ütközéseket nem szabad védjegyjogi szempontok alapján megítélni. Fontos lenne, hogy legyen egy egységes adatbázis, amely az összes – a tagállamok területén érvényes – földrajzi árujelzőt tartalmazza. Végezetül egy olyan példát mutatott be, amelyben a BPHH a közösségi földrajzi árujelzőkre használható hivatalos EU-logót tartalmazó védjegyet lajstromozott az árujegyzék korlátozása nélkül.

Az ülést követően a BPHH Jogi és Nemzetközi Főosztályának vezetője megbeszélést folytatott a magyar és a portugál delegációval, amelynek tárgya az *IP Translator*-ügy várható következményeinek a megvitatása volt.

A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal a Nizzai Osztályozás Fejezetcímeinek Hatályával foglalkozó Munkacsoportjának ülése, Alicante, június 26–28.

Az ülésen a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály helyettes vezetője képviselte a hivatalt.

A BPHH stratégiai tervében nagy hangsúlyt helyezett arra, hogy a jövőben az európai védjegyjogi gyakorlat harmonizálásában komolyabb szerepet játsszon. E cél elérése érdekében mind az együttműködési alap keretében megvalósításra váró programokat, mind pedig a korábban már alkalmazott együttműködési formákat hasznosítani kívánja. A meglévőket kiegészítő programcsomag együttes neve „konvergenciaprogramok”, amelyek közül elsőként a Nizzai Osztályozás fejezetcímei hatályának közös értelmezését célzó munkacsoport jött létre. Ennek különös aktualitását az alakuláskor már folyamatban lévő C-307/10 számú előzetes döntéshozatali eljárás adta (a továbbiakban: *IP Translator-ügy*). A tevékenység összetett jellege miatt az egyes feladatok mentén öt fázist határoltak el, amelyeknél a munkacsoporton belül al csoportokat alkottak. Az ülésorozatot a BPHH Jogi és Nemzetközi Főosztályának vezetője nyitotta meg, aminek során kiemelte, hogy a BPHH elsősorban fórumot kíván nyújtani az eszmecserének, továbbá töretlenül munkálkodik a taxonómia-adatbázis kialakításán, amelyet az igazgatótanács 2012. őszi ülésén szeretnének elfogadtatni.

Az *IP Translator-ügy* értelmezéséről és annak következményeiről a BPHH jogvitás ügyekkel foglalkozó osztályának vezetője számolt be. Részletesen ismertette az ügyre vetített saját értelmezésüket, elsősorban a visszas vagy nehezen értelmező pontokra koncentrálnak. Az előzetes döntés iránti kérelemben feltett három kérdésre a bíróság – véleménye szerint – csupán részlegesen válaszolt.

Mivel a fejezetcímek korábbi értelmezését a BPHH elnöki közleményben is rögzítette, ezért az előzetes döntés kihirdetését követően a hivatal az ügyfelek, valamint az együttműködő tagállami hivatalok megfelelő tájékoztatása céljából ezt visszavonta, egyben újat adott ki. Ennek elemeit is ismertették az ülés során. A korábbi védjegyeknél úgy tekintik a fejezetcím alkalmazásával kialakított árujegyzéket, mintha az ügyfél az adott osztályba tartozó, nizzai részletes szöveg szerinti árukra kérte volna az oltalmat. Ugyanezt fogják alapul venni, ha az ilyen korábbi védjegy jogosultja árujegyzéke pontosításának tudomásulvételét kéri

majd, azaz ha a fejezetcímet úgy próbálná „szűkíteni”, hogy minden, adott osztályba tartozó árut fel szeretne sorolni. A BPHH nem fogja a korábbi ügyeknél a jogosultakat külön levél útján megkeresni annak érdekében, hogy megtudják az ügyfél (bejelentéskori) szándékát. Automatikusan a kommunikációban leírtak szerint járnak el.

A tagállami hivatalok reakciói egyértelművé tették, hogy az előzetes döntés hivatalos értelmezéséről, valamint annak a gyakorlatra kifejtett hatásáról még nem alakítottak ki álláspontot. A legtöbb hivatalban még zajlanak a belső egyeztetések. Néhány tagállam vitatta a BPHH álláspontját az ítélet előtt bejelentett védjegyek kapcsán.

A taxonómia alapvetően a Nizzai Osztályozás egyes osztályai alatt található és alkalmazható kifejezésekből kiindulva épít fel hierarchikus rendszert, és tesz kísérletet arra, hogy a legátfogóbb gyűjtőfogalmakat a hierarchia magas szintjére emelve alakítson ki olyan listát, amely lényegében a korábbi fejezetcímek szerepét venné át a jövőben. Ezt a szerepet azonban nem jogértelmezés, hanem a kifejezések tartalma alapján lenne képes betölteni. A taxonómia ezenfelül hatékony eszköz az árujegyzék kialakításakor, illetve a megfelelő osztályok kiválasztásában. Amennyiben valaki ismeri az érintett áru vagy szolgáltatás pontos megnevezését, akkor annak a Nizzai Osztályozáson belül történő pontos megjelenési helyét, vagy ha több ilyen van, akkor azok lehetséges megjelenési pontjait is azonosíthatja. A taxonómia eredményeire épülő elektronikus eszköz nem önálló termék lesz, hanem az EUROCLASS honlapon fog megjelenni mint annak új, kiegészítő alkalmazása.

A taxonómiával foglalkozó szakértői csoport munkájának eredményeként létrejött adatbázist és hierarchikus térképeket osztályonként minden esetben bemutatják a WIPO-nak is az osztályozási rendszerekért felelős szakmai vezető jóváhagyását kérve. Az eddig áttekinített 11 osztály adatait a tagállami hivatalok rendelkezésére bocsátották azzal a kéréssel, hogy ellenőrizzék a struktúrát angol nyelven, majd végezzék el az egyes gyűjtőfogalmak fordítását az adott ország hivatalos nyelvére. Több hivatal – köztük a magyar is – jelezte, hogy a tisztán angol nyelven kialakított struktúra problémákat jelenthet, mivel a gyűjtőfogalmak fordítása a hierarchikus struktúrában is változásokat indukálhat. Egyes kifejezések közvetlenül nem is fordíthatóak le kellő precizitással, továbbá azonos szavak eltérő jelentéssel bírhatnak az eltérő piaci környezetben. A munkacsoport ambíciója, hogy szeptember közepére ezt a feladatot minden osztály tekintetében elvégezzék, és létrejöjjön a harmonizált és az EU minden hivatalos nyelvén rendelkezésre álló adatbázis, ami az osztályozási gyakorlat harmonizálása terén jelentős eredmény lesz. A BPHH szándéka a harmonizált rendszer bemutatása az igazgatótanács őszi ülésén, ahol a gyakorlat jóváhagyását kérik majd a fórumtól.

A harmonizált gyakorlat kommunikációs stratégiáját a WP2 nevű alcsoporthoz összeállította, amelynek során azonosították az elérni kívánt csoportokat, a felhasználható kommunikációs csatornákat, valamint a kommunikáció során alkalmazható eszközöket. A BPHH különösen ez utóbbi tekintetében minden segítséget a tagállami hivatalok rendelkezésére bocsát, de komoly támogatást vár az egyes célcsoportok elérése során a hivataloktól.

Az új közös gyakorlat alkalmazásáról, vagyis a gyakorlatba történő átültetéséről a WP3 nevű alcsoport folytatott vitát. Az ülésnap során a BPHH ismételten beszámolt a kommunikációs stratégiáról, valamint az átültetés során várható nehézségekről. Meghatározó momentum a taxonómia eszköz befejezése, ami a közös gyakorlat alapja lesz, ezért az ennek elkészítésére meghatározott menetrend betartása és a hivatalok közötti szoros együttműködés elengedhetetlen.

KÉT- ÉS TÖBBOLDALÚ HIVATALKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉG

Január 19-én a Brunei Szabadalmi Hivatal helyettes vezetője látogatott az SZTNH-ba, és tárgyalást folytatott a szabadalmi kutatás területén egy kétoldalú együttműködési megállapodás aláírására vonatkozóan.

Januárban és márciusban az osztrák és a román társhivatal vezetőivel, illetve munkatársaival folyt megbeszélés a hivatalban a Dunai Szabadalmi Intézet felállításának előkészítéséről, március elején Bukarestben, májusban pedig Bécsben folytatódta az egyeztetések.

Február 20-án és 21-én elnöki szintű hivatali küldöttség vett részt Zágrábban az egységes szabadalmi bíróságról megtartott regionális megbeszélésen.

Február 22-én és 23-án a Montenegrói Szellemtulajdon-védelmi Hivatal elnöke és munkatársai tettek tanulmányutat az SZTNH-ban.

Március 12-én és 13-án az Azerbajdzsáni Szabvány-, Mérésügyi és Szabadalmi Hivatal elnökét és küldöttségét fogadta az SZTNH elnöke. Az elnöki szintű megbeszélésen sor került az SZTNH működésének részletes bemutatására.

Április 5-én – egy kétnapos, a USPTO és az SZTNH közös szervezésében lebonyolított szellemtulajdon-védelmi és innovációs nemzetközi konferenciát követően – az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatalának igazgatója és küldöttsége tett látogatást az SZTNH-ban. A megbeszélésen az amerikai, a magyar és nemzetközi vonatkozású szellemtulajdon-védelmi fejlemények kerültek megvitatásra, majd a két hivatal vezetője aláírta az ún. *Patent Prosecution Highway* program véglegesítéséről szóló kétoldalú megállapodást.

Május 16-án az Izlandi Szabadalmi Hivatal igazgatóját fogadta az SZTNH elnöke.

Május 23-án és 24-én a lengyelországi Wroclawban rendezték meg a visegrádi országok szellemtulajdon-védelmi hivatalai vezetőinek találkozóját, amelyen az SZTNH elnöke, jogi elnökhelyettese és a Jogi és Nemzetközi Főosztály vezetője vett részt.

Június 12-én és 13-án az ESZH-nak a szerződő államok nemzeti hivatalaival folytatott együttműködésért felelős igazgatója folytatott megbeszélést az SZTNH elnökével az új kooperációs politika végrehajtása kapcsán.

Június 26-án a Szellemi Tulajdon Oltalmára Létesült Nemzetközi Egyesület (*Association Internationale pour la Protection de la Propriété Industrielle, AIPPI*) elnökét fogadta a hivatal műszaki elnökhelyettese.

AZ SZTNH KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL MEGVALÓSULT, A SZELLEMI TULAJDON VÉDELMEHEZ KAPCSOLÓDÓ NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEK

A szellemi tulajdonról és innovációról szóló, az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatalával (United States Patent and Trademark Office, USPTO) közösen szervezett nemzetközi konferencia, április 3–4.

A konferencia célja az volt, hogy tájékoztassa a szellemi tulajdonnal foglalkozó szakembereket, szabadalmi ügyvivőket, kutatókat, kis- és közepes vállalkozásokat, valamint technológiatranszfer-irodák munkatársait, illetve megismertesse őket olyan speciális kérdésekkel, amelyek az USA piaca iránt érdeklődők számára hasznosak lehetnek.

A témák között szerepelt a hazai, az európai uniós és a nemzetközi védjegyoltalom, a nemzetközi szabadalmi rendszer és az amerikai szabadalmi jog aktuális kérdései, valamint a hasznosítás kérdésköre, továbbá a szabadalmi hivatalok nemzetközi munkamegosztása terén már alkalmazott, illetve új megoldások is, mint a *Patent Prosecution Highway*, azaz a szabadalmi szupersztráda vagy az alakulóban lévő Dunai Szabadalmi Intézet. A résztvevők megismerkedhettek többek között az új amerikai szabadalmi törvénnyel, a USPTO zöld technológiát előmozdító kezdeményezésével, valamint a technológiatranszfer és a szellemi tulajdon piaci hasznosításának legjobb gyakorlataival.

Az Európai Unió Bizottsága által támogatott Accessible Intellectual Property (IPorta) projektjének vezetőségi ülése (Steering Committee) és a kapcsolódó műhelytalálkozó (workshop), június 4–6.

Az IPorta projekttel az Európai Bizottság az *Entrepreneurship and Innovation Programme* keretében 2011. december 15. és 2014. december 15. között összesen 1,7 millió euró összeggel támogatja 15 nemzeti hivatal együttműködését az európai kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése terén, amit elsősorban a szellemitulajdon-védelmi szolgáltatások fejlesztése által kívánunk elérni.

A munkamegbeszélésen az IPorta projekt 4 „munkacsomagjának” vezetői számoltak be eddigi tevékenységükről és a következő lépésekről: szolgáltatásfejlesztés, az innovaccess.eu honlap fejlesztése, a szellemitulajdon-védelmi hivatalok ügyfélszolgálati közötti együttműködés fejlesztése, az IPorta projekt menedzsmentfeladatai.

A nemzetközi workshopsorozat célja témakörökhöz kapcsoltan olyan szolgáltatások bemutatása volt, amelyek eredményesen nyújthatók vállalatok, elsősorban kkv-k iparjogvédelmi tudatosságának erősítése érdekében. Az első workshopen két témához kapcsolódóan kerültek szolgáltatások bemutatásra: 1. A szellemi tulajdon hasznosítása; 2. „Hogyan szólítsuk meg a kkv-kat?”

A SZELLEMI TULAJDON VÉDELMÉVEL KAPCSOLATOS EGYÉB NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEKEN VALÓ HIVATALI RÉSZVÉTEL

A jelentősebb rendezvények a következők voltak:

- Magyar Formatervezési Díj kiállítás, Hága, január 30.;
- az Észt Szabadalmi Hivatal fennállásának 20. évfordulója alkalmából rendezett nemzetközi konferencia, Tallin, március 8.;
- az Európai Jogi Akadémia konferenciája, Trier, március 15–16.;
- a Nemzetközi Szellemitulajdon-védelmi Tanulmányok Központjának (*Centre d'Études Internationales de la Propriété Intellectuelle, CEIPI*) konferenciája, Strasbourg, április 26–27.;
- a Nemzetközi Védjegy Szövetség (*International Trademark Association, INTA*) éves találkozója, Washington, május 7–8.;
- „A szellemitulajdon-jogok kezelése” c. nemzetközi konferencia, Riga, május 8–9.;
- az Európai Feltalálói Díj átadása, Koppenhága, június 14.